

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/94/2022
Identifikačné číslo spisu:	5921201232
Dátum vydania rozhodnutia:	19.12.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:5921201232.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky F. A., narodenej XX. P. XXXX, J., C. Z. V. XXX/X, proti povinnému JUDr. P. F., narodenému XX. H. XXXX, Q.Q. Š. XXX, o zvýšenie výživného na plnoleté dieťa, vedenom na Okresnom súde Ružomberok (t. č. Okresný súd Liptovský Mikuláš) pod sp. zn. 3Pc/4/2021, o dovolaní povinného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 19. januára 2022 sp. zn. 7CoP/72/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Ružomberok (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 31. augusta 2021 č. k. 3Pc/4/2021-90 výrokom I. povinného - otca navrhovateľky zaviazal prispievať na výživu navrhovateľky zvýšeným výživným vo výške 150,00 eur mesačne vždy do každého 15. dňa v mesiaci vopred počnúc dňom 16. júla 2021; výrokom II. zameškané zvýšené výživné na navrhovateľku za obdobie od 16. júla 2021 do 31. augusta 2021 v celkovej sume 151,88 eur zaviazal otca navrhovateľky zaplatiť navrhovateľke v splátkach vo výške 10,00 eur mesačne splatných spolu s bežným výživným počnúc právoplatnosťou výroku tohto rozsudku až do úplného zaplatenia dlžnej sumy pod sankciou straty výhody splátok; výrokom III. v ostatnej časti návrh navrhovateľky zamietol; vo výroku IV. uviedol, že tým sa mení rozsudok Okresného súdu Ružomberok č. k. 3P/91/2003-31 zo dňa 24. októbra 2003 vo výroku o výživnom na navrhovateľku; výrokom V. žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

1.1. Vychádzajúc zo zisteného skutkového stavu dospel súd k záveru, že návrh navrhovateľky na zvýšenie výživného je čiastočne dôvodný. Je nepochybné, že za obdobie od roku 2003, kedy došlo naposledy k určeniu vyživovacej povinnosti na navrhovateľku, ku dňu podania tohto návrhu (obdobie cca 18 rokov) výdavky na zabezpečenie potrieb navrhovateľky vzrástli významne, a to vzhľadom na

skutočnosť, že je vekovo staršia (je vo veku dospelosti) v školskom roku 2021/2022 a nastupuje do 4. ročníka Gymnázia sv. Andreja v Ružomberku. V čase posledného rozhodovania súdu bola v dojčenskom veku, pričom osoba povinná platiť výživné (otec) bol s navrhovateľkou v kontakte naposledy vo veku 11 rokov a okrem platenia výživného vo výške 1 500 Sk (49 eur) sa žiadnym iným spôsobom na výchovu a výžive navrhovateľky nepodieľal. Z výpovede navrhovateľky na pojednávaní vyplýva, že otec platil zvýšené výživné 100 eur mesačne na základe vzájomnej dohody s matkou len po dobu 6 mesiacov, a to na základe podaného návrhu matky v roku 2008, po späťvzatí návrhu opätovne platil výživné v pôvodnej výške. Z výsledkov vykonaného dokazovania vyplýva, že najmä nástupom navrhovateľky do 4. ročníka gymnázia jej matke vznikli zvýšené výdavky na zakúpenie notebooku vo výške 1 019 eur, učebných pomôcok 50 až 60 eur mesačne, výdavky na jazykové vzdelávanie - príprava na certifikát z angličtiny VIVEUS Žilina 432,80 eur, vykonanie skúšky IELTS British Council Bratislava 211 eur a jazykový kurz francúzštiny VIVEUS 108,78 eur, okrem toho vznikli zvýšené výdavky na zakúpenie lyžiarskeho oblečenia a výstroja vo výške 381,85 eur, jednodňového skipasu 30 eur a jednorazové výdavky na zakúpenie optických pomôcok a dentálnej starostlivosti. V konaní boli zohľadnené výdavky otca súvisiace s bývaním, t. j. s platením elektriky, palivového dreva, opravy motorovej pily, prípravy palivového dreva, poplatkov za komunálny odpad, daň z nehnuteľnosti, keď na druhej strane nezohľadnil splátky úverov vo výške 168,98 eur mesačne pre X. B., a.s. a S. (V., a.s.) aj ani ďalšie dlhy (100 eur) od H. K. priznaný platobným rozkazom Okresného súdu v Banskej Bystrici. Otec v písomnom podaní sa vyjadril, že motorové vozidlo nevlastní a tieto tvrdenia považoval za dôvodné, podložené skutkovými zisteniami. Prihliadajúc na skutočnosť, že matka navrhovateľky si vyživovaciu povinnosť plní za celé obdobie od narodenia doposiaľ, reagujúc na prirodzený nárast jej potrieb postupom času, vychádzajúc z aktuálnych výdavkov matky na navrhovateľku najmä s jej nástupom do 4. ročníka strednej školy a tým súvisiacim aj zvýšeným nákladom pre jej prípravu na ďalšie vzdelávanie, dospel k záveru, s prihliadnutím aj na možnosti a schopnosti osoby povinnej platiť výživné, že bolo dôvodné zvýšiť vyživovaciu povinnosť na sumu 150 eur mesačne a vo zvyšnej časti návrh zamietol.

1.2. O trovách konania súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, keď vychádzal z ustanovenia § 52 Civilného mimosporového poriadku č. 161/2015 Z. z. (ďalej len „CMP“).

2. Krajský súd v Žiline (ďalej aj ako „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie povinného rozhodol rozsudkom č. k. 7CoP/72/2021-117 zo dňa 19. januára 2022 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) vo výrokoch I., II., IV. a V potvrdil (prvý výrok); vo výroku III. zostal rozsudok okresného súdu nedotknutý (druhý výrok); žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania (tretí výrok).

2.1. Odvolací súd uviedol, že závery súdu prvej inštancie vyjadrené v bode 9. až 23. odôvodnenia rozsudku, že v danom prípade boli naplnené zákonné podmienky pre zvýšenie výživného v zmysle § 78 ods. 1 v spojení s podmienkami uvedenými v § 75 ods. 1 a § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „zákon o rodine“) zodpovedajú výsledkom vykonaného dokazovania a zistenému skutkovému stavu, keďže bolo potrebné prihliadať najmä na okolnosti prejednávanej veci, sú správne. Súd prvej inštancie mal na základe výsledkov vykonaného dokazovania jednoznačne preukázané, že naposledy o vyživovacej povinnosti osoby platiť výživné (otca navrhovateľky) na navrhovateľku bolo rozhodované krátko po narodení navrhovateľky, keď na základe rozhodnutia súdu bol otec zaviazaný k povinnosti platiť v tom čase na maloletú F. výživné vo výške 1 500 Sk mesačne. Od tohto rozhodnutia do podania návrhu na základe rozhodnutia súdu k zvýšeniu výživného nedošlo, podľa výpovede navrhovateľky v roku 2008 bol podaný návrh na zvýšenie výživného (ktorý jej matka zobrala späť) okrem platenia zvýšeného výživného vo výške 100 eur po dobu 6 mesiacov, otec platil výživné stále v pôvodnej výške.

2.2. Súd správne pri konštatovaní svojich záverov vychádzal z výsledkov vykonaného dokazovania, keď pri skúmaní možností a schopností a majetkových pomerov povinných osôb, (rodičov navrhovateľky) bolo potrebné vychádzať najmä z ich tvrdení a výpovede na pojednávaní, z ktorých je zrejmé, že osoba povinná platiť výživné zaslala súdu iba písomné vyjadrenie k veci, osobne sa na pojednávaní nezúčastnila, na ktorom mohla prezentovať skutočnosti a predkladať dôkazy o tom, že by v zmysle podmienok § 61 ods. 2 zákona o rodine nebolo v jeho možnostiach a schopnostiach platiť zvýšené

výživné tak, ako rozhodol súd prvej inštancie. Preto jeho odvolacie námietky, že môže v konaní prezentovať svoje majetkové pomery na základe tvrdení navrhovateľky nepovažoval súd za relevantné, nakoľko tieto mohol preukazovať v konaní (na základe vykonaného dokazovania) pred súdom prvej inštancie.

2.3. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal povinný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie.

3.1. Podľa dovolateľa sa súdy zaoberali históriou výživného a nesprávne zistili a vyhodnotili skutkový stav, pretože nevychádzali zo súčasného stavu a nezobrali do úvahy, že dovolateľ je dôchodca s dôchodkom vo výške 484 eur, že iný príjem nemá. A že po mesačných výdavkoch na životné potreby mu zostáva maximálne 110,42 eur, čo bolo preukázané dokladmi z vyjadrenia zo dňa 30. augusta 2021. Zákon o výživnom stanovuje, kedy možno zvýšiť výživné. Pri objektívnom posúdení týchto dôvodov by súdy museli dospieť k záveru, že v prípade dovolateľa neexistoval ani jeden dôvod na zvýšenie výživného. Tým bol porušený zákon po prvýkrát, a to bezohľadným a ničím neodôvodneným protiprávnym postupom.

3.2. K zásadnému porušeniu zákona došlo po druhýkrát, keď súdy nerešpektovali, že platí zákon o životnom minime, a že na životné minimum dovolateľovi nemôže siahnuť ani súd, ani exekútor, ani nikto, pretože by bola ohrozená životná existencia dovolateľa. Zákon o životnom minime jasne stanovuje, kedy možno zaviazat' občana k peňažnému plneniu a k akej výške. Tým že súdy túto okolnosť nerešpektovali porušili zákon po druhýkrát.

3.3. Dovolateľ navrhol, aby najvyšší súd napadnuté rozhodnutie zrušil a zmenil vyživovaciu povinnosť dovolateľa voči navrhovateľke na sumu 30 eur mesačne a nikomu nepriznal právo na náhradu trov konania.

4. Navrhovateľka v písomnom vyjadrení k dovolaniu povinného uviedla, že svoj návrh na zvýšenie výživného považuje za oprávnený, nakoľko výživné sa nezvyšovalo 18 rokov, preto trvá na svojom návrhu.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky odvolacieho konania a predpoklady prípustnosti, pričom zistil, že dovolanie nie je prípustné.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012 a 7Cdo/92/2012, ktoré sú aktuálne aj za súčasnej procesnoprávnej úpravy).

7. Najvyšší súd opakovane vyslovil názor, že právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na príslušnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane odvolacieho konania (por. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015).

8. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci odvolacieho súdu (pozri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/209/2015, 3Cdo/36/2016, 5Cdo/264/2014, 1Cdo/334/2013). Právnu úpravu dovolania a odvolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v

žiadnom prípade interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (por. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/348/2013, 3Cdo/319/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

9. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú špecifikované v ustanoveniach § 420 CSP (prípustnosť dovolania pre vady zmätočnosti) a § 421 CSP (prípustnosť dovolania pre riešenie právnej otázky). Právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

10. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa v dovolaní uviesť, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a náležitým spôsobom označiť dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. V danom prípade dovolateľ výslovne v dovolaní neuviedol dovolací dôvod, o ktorý oprel svoju argumentáciu, avšak posudzujúc dovolanie z hľadiska jeho obsahu (podľa článku 11 ods. 1 základných princípov CSP a § 124 ods. 1 CSP) a v snahe autenticky porozumieť textu dovolania ako celku (viď nálezy ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 15/2021 z 25. mája 2021 alebo sp. zn. I. ÚS 336/2019 z 09. júna 2020) dovolací súd vyvodil, že dovolateľ v dovolaní namietal nedostatky v zistení skutkového stavu a vykonanom dokazovaní, čím uplatnil dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ CSP.

12. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f/ CSP je a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestranom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

13. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017).

14. Dovolateľ v zmysle § 420 písm. f/ CSP odôvodňoval porušenie práva na spravodlivý proces námietkami smerujúcimi voči nedostatkom v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie, nesprávnosti v hodnotení výsledkov dokazovania, či neúplne a nedostatočne zistený skutočný stav, k čomu dovolací súd poukazuje na rozhodovaciu prax najvyššieho súdu, podľa ktorej je ustálený názor, že nedostatočné zistenie skutočného stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných

dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP (porovnaj sp. zn. 1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017, III. ÚS 40/2020).

14.1. Dovolací súd k uvedenému pre úplnosť pripomína, že dokazovanie je časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. V konaniach podľa Civilného mimosporového poriadku je súd povinný zistiť skutočný stav veci (§ 35 CMP), pričom nie je viazaný návrhmi účastníkov konania na vykonanie dokazovania, nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy, ale je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, avšak iba ak by to bolo potrebné na zistenie skutočného stavu veci (§ 36 CMP). Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu a nie účastníka konania. Odvolací súd v danej veci však považoval skutočný stav veci zistený súdom prvej inštancie za dostatočný pre vydanie rozhodnutia a dovolací súd je viazaný skutočným stavom veci tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Pri posudzovaní porušenia práva na spravodlivý proces je potrebné tiež zohľadniť aj možnosť účastníka korigovať nesprávny postup súdu. V danej veci okresný súd nariadil pojednávanie dňa 31. augusta 2021, na ktorom sa nezúčastnil otec navrhovateľky, ktorý svoju neúčast na pojednávaní ospravedlnil mailovým podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 30. augusta 2021, pričom pojednávanie odročiť nežiadal. Preto súd vec prejednal v neprítomnosti otca navrhovateľky. Okresný súd pri skúmaní možností a schopností a majetkových pomerov povinných osôb, (rodičov navrhovateľky) vychádzal najmä z ich tvrdení a výpovede na pojednávaní, pričom dovolateľ (povinný platiť výživné) zaslal súdu iba písomné vyjadrenie k veci, osobne sa na pojednávaní nezúčastnil, na ktorom mohol prezentovať skutočnosti a predkladať dôkazy o tom, že by nebolo v jeho možnostiach a schopnostiach platiť zvýšené výživné. V prípade ak dovolateľ s tvrdeniami navrhovateľky nesúhlasil, nič mu nebránilo predložiť dôkazy, preukazujúce jeho majetkové pomery odôvodňujúce nepriznať navrhovateľke zvýšenie výživného. V danom prípade z obsahu spisu nevyplýva, že v prípade dovolateľa neexistoval ani jeden dôvod na zvýšenie výživného. Z okolností preskúmvanej veci vyplýva, že súdy nižších inštancií v rámci zisťovania skutočného stavu veci (§ 35 CMP) postupovali v súlade so základnými princípmi civilného mimosporového konania a to v súlade s vyšetrovacím princípom, princípom oficiality, ako aj v súlade so zachovaním princípu rovnosti účastníkov, najmä vo vzťahu k plnoletému dieťaťu (čl. 4, čl. 5 a čl. 6 Základných princípov CMP).

14.2. Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Aktuálna procesná právna úprava vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, vyplývajúcej z ústavného princípu nezávislosti súdov. Táto zásada, vychádzajúca z čl. 15 základných princípov Civilného sporového poriadku a normatívne rozvinutá v § 191 ods. 1 CSP, znamená, že záver, ktorý si sudca z vykonaných dôkazov urobí, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu, pričom je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia. (v podrobnostiach pozri Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s., str. 729). V prípade nesprávneho hodnotenia dôkazov nejde o zmatečnosťnú vadu v zmysle § 420 písm. f/ CSP (podobne predchádzajúca právna úprava vid' R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000, ako aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu napr. sp. zn. 2Cdo/130/2011, 5Cdo/244/2011, 6Cdo/185/2011 a 7Cdo/38/2012).

15. Napokon dovolací súd pripomína, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutočného (či skutkového) stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorého prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porovnaj I. ÚS 6/2018). V rámci tejto

kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, avšak tieto vady v súdnej veci dovolací súd nezistil.

16. Doposiaľ vykonané dokazovanie podľa názoru dovolacieho súdu dostatočne odôvodňuje závery prijaté odvolacím súdom. Dovolací súd v hodnotení dôkazov súdmi nižších stupňov nezistil pochybenie, ktoré by bolo v extrémnom rozpore s obsahom spisu. Iba takéto pochybenie by totiž predstavovalo odňatie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že zistený skutočný stav veci vyplynul z preukázaných relevantných skutkových okolností danej veci, ktoré boli náležite vyhodnotené v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov vyplývajúcou z § 191 CSP, jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti.

17. Dovolateľ namietal opakované porušenie zákona súdmi nižšej inštancie, k čomu argumentoval zákonom o výživnom a tým, že „súdy nerešpektovali, že platí zákon o životnom minime, a že na životné minimum mi nemôže siahnuť ani súd, ani exekútor, ani nikto pretože by bola ohrozená moja životná existencia (...)“. K uvedenému dovolací súd uvádza, že v prípade ak mienil dovolateľ uvedenou argumentáciou z hľadiska zmätočnej vady v zmysle § 420 písm. f/ CSP namietat správnosť právnych záverov (aj nedostatok riadneho odôvodnenia rozhodnutia), ku ktorým súdy nižšej inštancie dospeli, táto námietka nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie veci vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP nezakladá (R 24/2017); uvedený právny záver považuje za ústavnoprávne akceptovateľný i ústavný súd (I. ÚS 61/2019).

17.1. Zároveň dovolací súd poznamenáva, že ak dovolateľ mienil predmetnou argumentáciou založiť dovolací dôvod neprávneho právneho posúdenia podľa § 421 CSP (prípustnosť dovolania pre riešenie právnej otázky) s odôvodnením v zmysle § 432 CSP, povinnosťou dovolateľa ako procesnej strany bolo v dovolaní a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom, uviesť ako ju riešil odvolací súd a b/ uviesť ako mala byť táto otázka správne riešená (viď uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/146/2017 z 22. februára 2018) c/ v závislosti od dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a/ alebo c/ uviesť rozhodnutia dovolacieho súdu, od ktorých sa mal odvolací súd odkloniť, resp rozdielnu rozhodovaciu prax, príp. pri dovolacom dôvode v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. 17.2. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. V prípade absencie náležitého vymedzenia právnej otázky najvyšší súd nemôže pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili/neriešili prvoinštančný a odvolací súd.

17.3. Iba samotné namietanie nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom bez vymedzenia konkrétnej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, nepostačuje. Polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, či vyhodnotením skutkového stavu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd skutkovo a právne pristupoval k riešeniu sporu, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 (1Cdo/36/2017, 2Cdo/5/2017, 3Cdo/74/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017). V tejto časti preto nemožno dovolanie otca navrhovateľky považovať za procesne prípustné.

18. Zhrnúc vyššie uvedené dovolací súd uzavrel, že dovolateľ neopodstatnene namietal nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jeho procesných práv v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Keďže prípustnosť dovolania otca navrhovateľky nemožno vyvodit' z § 420 písm. f/ CSP, ani § 421 CSP pre nevymedzenie dôvodov spôsobom uvedeným v § 431 až 435 CSP, dovolací súd jeho dovolanie podľa ustanovenia § 447 písm. c/ a f/ CSP odmietol pre neprípustnosť.

19. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 453 ods. 3 CSP v

spojení s § 52 CMP.

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.